

Panorama Tczewa

NR 1/393 • STYCZEŃ 2025

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

ISSN 3071 - 80 58

PONAD 52 MLN ZŁ NA INWESTYCJE

TCZEWCY RADNI UCHWALILI BUDŻET MIASTA NA 2025 ROK. PONAD 52 MLN ZŁ PRZEZNACZAMY NA INWESTYCJĘ, Z CZEGO OK. 30 MLN TO ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH. CZĘŚĆ INWESTYCJI ROZPOCZĘTYCH W 2024 R. BĘDZIE KONTYNUOWANYCH W ROKU BIEŻĄCYM, JAK CHOĆBY BUDOWA PŁYWAJNI PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 12, TERMOMODERNIZACJA CKIS, PRZEBUDOWA UL. KOSSAKA.

3 Aktualności

4 Budżet miasta na 2025 r.

5 Rok 2024 w statystykach USC

6-7 Inwestycje

8 Bezpieczeństwo i porządek

9 Komunikacja i środowisko

10 Rok z MEVO

11 Kultura

12-13 Dzień Tczewa

14 Harcerze

15 Miejskie Spotkanie Opłatkowe

16-17 Wokół nas

18-20 Ferie w mieście

21 CKiS w lutym

22 Uchwała Rady Miejskiej

Karma trafiła do schroniska dla zwierząt

Tuż przed świętami Bożego Narodzenia prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej Marcinem Kussowskim przekazał tczewskiemu schronisku dla zwierząt 115 kilogramów specjalistycznej karmy - dla zwierząt sterylizowanych, cukrzyków, alergików, szczeniaków i seniorów.

Pamiętajmy, że zwierzęta nie są prezentami pod choinkę. Warto edukować dzieci od najmłodszych lat, że z przysługą kocią czy psą wiąże się odpowiedzialność - decyzja o tym nie powinna być podejmowana pod wpływem impulsu. Zachęcamy do adopcji

Fot. AT0Z-Animals Tczew

czworonogów, ale decyzja o tym musi być przemyślana i odpowiedzialna.

Termomodernizacja Centrum Kultury i Sztuki

W 2025 roku kontynuujemy I etap kompleksowej termomodernizacji budynku Centrum Kultury i Sztuki. Na zlecenie miasta, zadanie wykonuje firma: Barszczyk Budownictwo sp. z o.o. z Wrocławia.

Zakończono prace związane z dociepleniem stropów pod nieogrzewanym poddaszem, kontynuowane są roboty sanitarne związane z wymianą instalacji centralnego ogrzewania.

Jest to zadanie dwuletnie – termin realizacji upływa pod koniec listopada br. Jego koszt to 3,3 mln zł. Główną część inwestycji będzie realizowana w bieżącym roku – w tegorocznym budżecie mamy na to 3 mln zł. Pierwszy etap obejmuje m.in. ocieplenie i naprawę dachu, wykonanie izolacji przeciwwodnej, remont i uszczelnienie okien, drzwi, wymianę okien po-

łaciowych, wymianę instalacji centralnego ogrzewania.

Inwestycja jest dofinansowana z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, w wysokości 2 mln zł.

Obecnie budynek CKiS jest bardzo energochłonny, straty ciepła spowodowane brakiem izolacji termicznej i przestarzałą instalacją grzewczą są bardzo duże, co przekłada się na ogromne rachunki za ogrzewanie, pomimo wdrażania wszelkich możliwych oszczędności. Termomodernizacja obiektu jest konieczna dla dostosowania obiektu do wymagań w zakresie efektywności energetycznej i oszczędności.

M.M.

PREZYDENT MIASTA TCZEWA

Łukasz Brządkowski
tel. 58 77 59 354
brzadkowski@um.tczew.pl

Prezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA
DS. GOSPODARCZYCH

Andrzej Gockowski
tel. 58 77 59 308
gockowski@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w poniedziałki w godz. 14.00-15.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA
DS. SPOŁECZNYCH

Joanna Grabowska
tel. 58 77 59 306
grabowska@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Facebook.com/miasto.tczew.official/
Instagram.com/miasto.tczew/
Youtube.com/MiastoTczew

RADA PROGRAMOWA

Joanna Grabowska
Kazimierz Ickiewicz - przewodniczący
Mateusz Kotwica
Mieczysław Matysiak
Joanna Ody
Martyna Olejnik
Damian Piskorski

REDAKTOR NACZELNA

Małgorzata Mykowska
Rzecznik Prasowa UM
tel. 58 77 59 320
mykowska@um.tczew.pl

REDAKCJA

Biuro Prezydenta
tel. 58 77 59 320

Wersja elektroniczna biuletynu
dostępna jest na stronie internetowej:
tczew.pl/k/panorama-miasta

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 2 000 egzemplarzy
Druk: GTC Group

**Panorama
Tczewa**

ZDJĘCIA NA OKŁADCE
Tadeusz Rosiński

Basen przy SP 12 – trwa budowa fundamentów

Jesienią ub. roku rozpoczęła się budowa basenu przy Szkole Podstawowej nr 12. Nowa pływalnia na Suchostrzygach ma być gotowa w kwietniu 2026 r., chociaż wykonawca chciałby prace sfinalizować wcześniej, nawet do końca 2025 r.

Inwestycję, na zlecenie miasta, wykonuje firma PRZEMBUD z Gdańska.

Obecnie trwają prace związane z wykonywaniem ław i stóp fundamentowych oraz ścian fundamentowych.

Basen przy Szkole Podstawowej nr 12 będzie obiektem ogólnodostępnym. Wyposażony będzie w zaplecze sanitarne i miejsca parkingowe. Niecka basenu będzie miała długość 25 m, do dyspozycji pływaków będzie 6 torów. Obiekt będzie połączony łącznikiem ze szkołą, ale będzie do niego prowadziło również oddzielne wyjście – od strony al. Kociewskiej. Będzie wyposażony w instalację fotowoltaiczną.

Koszt zadania to 25,8 mln zł (w tym roku w budżecie mamy 12,5 mln zł na ten cel). W 2023 roku miasto pozyskało na to zadanie 23 mln zł w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład.

M.M.

Dzień Tczewa – 30 stycznia

Dzień 30 stycznia, od 1992 r. obchodzimy jako Dzień Tczewa. Jest to pamiątka wkroczenia do miasta w 1920 r. Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera i powrotu Tczewa do Polski.

Z tej okazji, prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski oraz przewodniczący Rady Miejskiej Marcin Kussowski zapraszają na uroczystości i wydarzenia towarzyszące.

W programie:

25 stycznia

- parkrun „Wszyscy jesteście Hallerczykami” – godz. 9.00, Bulwar Nadwiślański

26 stycznia

- msza św. w intencji Miasta i Mieszkańców, godz. 12.30, kościół pw. Podwyższenia Krzyża Św.

30 stycznia

– godz. 15.30 - Błękitna Parada (z pl. Piłsudskiego do Centrum Kultury i Sztuki)

– godz. 16.00 - uroczysta sesja Rady Miejskiej, Centrum Kultury i Sztuki

Otwarcie sesji

Występ artystyczny

Powitanie gości

Wręczenie medalu „Pro Domo Trsoviensi”

Wręczenie nagrody „Tczewianin Roku”

Zakończenie sesji.

- godz. 19.00 – otwarcie wystawy tczewskich wieszaków z kolekcji Łukasza Brządkowskiego, Fabryka Sztuk, ul. Podmurna 13.

31 stycznia

– godz. 9.00-14.00 – wystawa okolicznościowa „Z Tczewa na morza i oceany”, wystawa o Szkole Morskiej oraz „Jak skała na morzu”, I Liceum Ogólnokształcące, ul. Szkoły Morskiej 1.

Zobacz też str. 12-13

Prezydent Miasta Tczewa ogłasza konkurs na Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie

Szczegółowe warunki jakie kandydaci muszą spełnić oraz dokumenty jakie należy złożyć w konkursie na w/w stanowisko, zostały zawarte w ogłoszeniu o konkursie.

Treść ogłoszenia stanowi Załącznik do Zarządzenie Nr 8/2025 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 10 stycznia 2025 r w sprawie ogłoszenia konkursu na wolne stanowisko – Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie. Zarządzenie wraz z ogłoszeniem jest dostępne m.in. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej zarówno Urzędu Miejskiego jak i Biblioteki. Kandydaci swoje aplikacje mogą przysyłać na adres Urzędu Miejskiego w Tczewie, 83-110 Tczew, Plac Marszałka Piłsudskiego 1, w terminie do **dnia 14 lutego 2025 r.** Ofertę można również złożyć osobiście na wyżej podany adres.

Prezydent Miasta
Łukasz Brządkowski

Budżet Tczewa uchwalony – ponad 52 mln zł na inwestycje

Tczewscy radni uchwalili budżet miasta na 2025 rok. Jak określił prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski, to dobry budżet, chociaż niełatwy. Ponad 52 mln zł przeznaczamy na inwestycję, z czego ok. 30 mln to środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych.

Sesja budżetowa odbyła się 19 grudnia. Radni przyjęli uchwałę przy 3 głosach wstrzymujących się.

Projekt przyszłorocznego budżetu zakłada:

- dochody w wysokości: 420 494 651, 14 zł
- wydatki w wysokości: 443 478 986, 14 zł, w tym
- wydatki bieżące: 391 191 730,14 zł
- wydatki majątkowe: 52 287 256 zł.
- Najwięcej środków pochłaniają:
- oświata i wychowanie: 42,85 proc.
- pomoc społeczna wraz z rodziną: 17,38 proc.
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska: 16,28 proc.
- administracja: 6,73 proc.
- transport i łączność: 6,25 proc.

Na zadania inwestycyjne w 2025 r. zaplanowano ok. 52,3 mln zł, z czego blisko 30 mln zł pochodzą będzie ze źródeł zewnętrznych (Polski Ład, Rządowy Program Odbudowy zabytków, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, program Cyberbezpieczny Samorząd).

Do najważniejszych planowanych zadań należą:

- Inwestycje z dofinansowaniem zewnętrznym
- Aktywny Tczew – budowa basenu przy Szkole Podstawowej nr 12: 12 510 717 zł (w tym wkład własny miasta 917 275 zł)
- Aktywny Tczew – przebudowa i modernizacja obiektu sportowo-basenowego przy ul. Wojska Polskiego: 7 200 000 zł (w tym wkład własny miasta 2 300 000 zł)
- Aktywny Tczew – budowa wodnego placu zabaw na terenie niecki czyżykowskiej: 3,5 mln zł (w tym wkład własny miasta 1 066 200 zł)
- pierwszy etap kompleksowej termomodernizacji budynku Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie: 2 975 030 zł (w tym wkład własny 975 030 zł)
- pierwszy etap robót budowlanych i prac konserwatorskich prowadzonych w zabytkowym XIX-wiecznym wiatraku typu ho-

- lenderskiego: 1 630 000 zł (2 tym wkład własny miasta 454 000 zł)
- prace zabezpieczające fundamenty , wraz ze stabilizacją wieży i kościoła p.w. Stanisława Kostki w Tczewie: 1 690 500 zł
- wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz budowlanych fragmentu murów obronnych przy ul. Wodnej i Podmurnej: 1 300 000 zł (w tym wkład własny miasta 800 000 zł)
- przebudowa ul. Kossaka : 6,2 mln zł (w tym wkład własny miasta 1 709 401 zł)
- rewitalizacja Parku Miejskiego w Tczewie – poprawa jakości środowiska poprzez zwiększenie estetyki i ład przestrzeni : 4 000 000 zł (w tym wkład własny miasta 1 590 000 zł)
- zakup autobusów elektrycznych i budowa stacji ładowania z pantografem : 3 090 179 zł (w tym wkład własny miasta 90 179 zł)
- Cyberbezpieczny Samorząd: 573 180 zł (w tym wkład własny miasta 107 180 zł)

Budżet Obywatelski

- Sprawni i weseli – budowa sportowego placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 4 w Tczewie: 150 000 zł
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na Osiedlu Wincentego Witosa w Tczewie: 250 000 zł
- Montaż automatycznego szaletu miejskiego – poprawa estetyki i komfortu mieszkańców korzystających z Niecki Czyżykowskiej: 250 000 zł
- Budowa fontanny wraz z ławeczkami i zielenią jako miejsce wypoczynku przy Alei Zwycięstwa w Tczewie: 100 000 zł
- nowa nawierzchnia bezpieczna na placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 8: 25 000 zł
- Wymiana zniszczonych drewnianych urządzeń zabawowych na placu zabaw przy ul. Spółdzielczej: 25 000 zł

- Rewitalizacja placu zabaw wraz z nasadzeniami zieleni przy ul. Kusocińskiego i 30 Stycznia: 25 000 zł.

Inwestycje komunalne

- modernizacja kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Kusocińskiego i Bema – 500 000 zł
- wykonanie dokumentacji projektowej renowacji stawu retencyjnego przy ul. 30 Stycznia, wraz z budową odcinka kolektora deszczowego i zagospodarowania przestrzeni: 134 000 zł
- dokumentacja projektowa zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych do zbiornika na Piotrowie: 95 000 zł
- rozbudowa oświetlenia nad stawkiem – teren rekreacyjny przy ul. Modrzewskiego: 60 000 zł
- przyłączenie oświetlenia ul. Borchardta do sieci oświetlenia Gminy Miejskiej Tczewa: 50 000 zł
- opracowanie dokumentacji projektowej oświetlenia ulicznego w obrębie ul. Jagiellońskiej 55: 15 000 zł.

Inwestycje inne

- budowa parkingu naziemnego przy ul. Saperskiej: 1 590 000 zł
- dostosowanie budynku Szkoły Podstawowej nr 5 do wymogów ppoż. : 1 000 000 zł
- przebudowa ul. Tczewskich Saperów
- dokumentacja projektowa: 500 505 zł
- przystosowanie stadionu przy ul. Bałdowskiej do wymogów PZPN, poprzez zakup i montaż kontenerów szatniowych: 518 700 zł
- budowa i przebudowa odcinka drogi gminnej ul. Świętopółka wraz z infrastrukturą towarzyszącą – dokumentacja projektowa: 160 000
- przebudowa ul. Jagiellońskiej wraz z budową drogi dla rowerów – dokumentacja projektowa: 80 000 zł.

Rok 2024 w liczbach – mniej dzieci, mniej ślubów, więcej 100-latków

W 2024 r., chociaż wzrosła liczba aktów urodzenia zarejestrowanych w tczewskim USC, to spadła liczba noworodków zameldowanych w Tczewie. Od kilku lat systematycznie spada liczba zawartych małżeństw. Po raz piąty z rzędu liczba ślubów cywilnych była wyższa niż ślubów konordatowych – różnica między nimi jest z roku na rok coraz większa – na korzyść ślubów cywilnych.

1. Urodzenia:

Liczba zarejestrowanych aktów urodzenia: 803 (dla porównania: 2023 r. – 719; 2022 r. – 842, 2021 r. – 880) w trybie rejestracji zwykłej: 676 w trybie rejestracji szczególnej (urodzenia poza granicami RP): 127.

Liczba noworodków, które zostały zameldowane w Tczewie

w 2024 r.: 295 (2023 r. – 325, 2022 r. – 408, 2021 r. – 449). Najpopularniejsze imiona: żeńskie: Zofia, Iga, Maja męskie: Nikodem, Stanisław, Antoni Imiona rzadko nadawane: Alisa, Róża, Eulalia, Alan, Tymon, Kordian.

2. Małżeństwa:

Liczba zarejestrowanych aktów małżeństwa: 301 (w 2023 r. – 311, w 2022 r. – 350, w 2021 r. – 356), w tym: w trybie rejestracji zwykłej: 262 (cywilne – 166, w tym 40 ślubów poza lokalem USC, konordatowe – 96) w trybie rejestracji szczególnej (małżeństwa, które zostały zawarte poza granicami RP): 39.

Najmłodszy małżonkowie: kobieta 20 lat, mężczyzna 21 lat Najstarsi małżonkowie: kobieta 70 lat, mężczyzna 73 lata Największa różnica wieku między małżonkami: 18 lata (kobieta 37 lat, mężczyzna 55 lat).

3. Zgony

Liczba zarejestrowanych aktów zgonu: 807 (w 2023 r. –

772, w 2022 r. – 944, w 2021 r. – 1032), w tym: w trybie rejestracji zwykłej: 789 w trybie rejestracji szczególnej (zgony, które nastąpiły poza granicami RP): 18.

W 2024 r. zmarło 618 osób zameldowanych w Tczewie (w 2023 r. – 592, w 2022 – 615, w 2021 r. – 813, w 2020 r. – 692, w 2019 r. – 626).

4. Jubileusze:

Rocznicę pożytku małżeńskiego obchodziły 144 pary, w tym: - 50-lecia – 79 par

- 55-lecia – 38 par
- 60-lecia – 18 par
- 65-lecia – 8 par
- 70-lecia – 1 para

Rocznicę urodzin:

- 100 rocznica urodzin: 3 osoby
- 101 rocznica urodzin: 3 osoby
- 102 rocznica urodzin: 1 osoba
- 103 rocznica urodzin – 2 osoby.

Liczba osób zameldowanych w Tczewie na dzień 31 grudnia 2024: 52 419 osób (rok wcześniej 53 268).

M.M.

Wyprawka tczewska – na dobry początek

Od 2021 nasi najmłodszy mieszkańcy, czyli noworodki zameldowane w Tczewie, mogą otrzymać pakiet powitalny – Wyprawkę Tczewską. W 2024 r. taki upominek otrzymało 122 dzieci.

W skład tczewskiej wyprawki wchodzi: body, kocyk, maskotka, zakładka do książki, karta małego czytelnika oraz list powitalny od prezydenta Tczewa. Aby ubiegać się o wyprawkę, należy wypełnić wniosek i złożyć do Urzędu Miejskiego. Wy-

prawka może być przekazana na dwa sposoby, co należy zaznaczyć we wniosku: można ją odebrać osobiście w UM lub poprzez wysyłkę pod wskazany adres. Wniosek o przyznanie wyprawki składa się w terminie do 2 miesięcy od narodzin dziecka. Regulamin oraz wnioski znajdują się na stronie internetowej www.tczew.pl Partnerami wyprawki są: spółki miejskie (TTBS, ZUOS, ZWiK), WestRock ze Specjalnej Pomorskiej Strefy Ekonomicznej, Miejska Biblioteka Publiczna.

M.M.

Budżet Obywatelski Tczewa 2026

– zgłoszenia do 17 lutego

Od 27 stycznia do 17 lutego można składać projekty do Budżetu Obywatelskiego Tczewa na 2026 r. Zgłaszać projekty i głosować mogą wszyscy mieszkańcy miasta, niezależnie od wieku.

Maksymalny szacowany koszt projektów przyjętych do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Tczewa 2026 wyniesie 1 mln zł, z czego na projekty duże (których koszt szacowany jest do 250 tys. zł) 800 tys. zł, a na projekty małe (do 25 tys. zł) 200 tys. zł.

Podstawowe wymogi formalne jakie muszą spełniać zgłaszane projekty:

- projekt może zgłosić mieszkaniec Tczewa;
- mieszkaniec może zgłosić dowolną liczbę projektów;
- projekt należy złożyć na formularzu zgłoszenia projektu, określonym przez prezydenta Tczewa (do pobrania na www.bo.tczew.pl) W formularzu, oprócz danych autora projektu należy załączyć także m.in. opis projektu , lokalizację, szacunkowy koszt realizacji;
- do formularza zgłoszenia projektu należy obowiązkowo dołączyć listę mieszkańców popierających projekt zawierającą podpisy co najmniej 20 mieszkańców (wzór listy mieszkańców do pobrania na www.bo.tczew.pl).

Podstawowe wymogi merytoryczne:

- proponowane projekty są zadaniami inwestycyjnymi, których zakres mieści się w zadaniach własnych gminy;
- są możliwe do zrealizowania w trakcie roku budżetowego;
- ich całkowity szacunkowy koszt realizacji nie przekracza maksymalnych szacowanych kosztów realizacji projektów dużych;

- są zlokalizowane na terenie, do którego Gmina posiada tytuł prawny, uprawniający do dysponowania na cele umożliwiające realizację projektu oraz utrzymanie jego efektu przez okres co najmniej 5 lat. W przypadku braku tytułu prawnego do terenu na dzień zgłoszenia projektu autor projektu zobowiązany jest przedstawić oświadczenie właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości o zobowiązaniu do nieodpłatnego oddania Gminie do dysponowania na cele umożliwiające realizację projektu oraz utrzymanie jego efektu przez okres co najmniej 5 lat;
- są zlokalizowane na terenach o uregulowanym stanie prawnym, tzn.:

co do których nie zaplanowano sprzedaży, użyczenia, oddania w najem, ani wykonania nowych inwestycji, remontów, jak również nie toczy się postępowanie administracyjne lub inne, które może zmienić przeznaczenie, funkcję lub sposób użytkowania tych terenów lub obiektów;

- są wykonalne technicznie, tzn. są możliwe do realizacji w założonym terminie, biorąc pod uwagę dostępność rzeczową i organizacyjną zasobów niezbędnych do wykonania projektu oraz przeprowadzenia niezbędnych działań formalnoprawnych;
- są ogólnodostępne dla mieszkańców;
- są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa;
- są zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Tczewa;
- nie zakładają wykonania wyłącznie planu lub dokumentacji technicznej na realizację zadania;
- nie zakładają wykonania jednego z elementów (etapów) realizacji projektu, które w latach kolejnych będzie wymagało wykonania dalszych jego elementów (etapów).

HARMONOGRAM BUDŻETU OBYWATELSKIEGO 2026 r.

Zgłaszanie projektów – w terminie: od 27.01.2025 r. do 17.02.2025 r.;

Publikacja informacji o spełnieniu lub niespełnieniu wymogów formalnych przez zgłoszone projekty - w terminie do 04.04.2025 r.;

Publikacja informacji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu projektu do głosowania - w terminie do 13.06.2025 r.;

Publikacja informacji dotyczącej zaktualizowanej listy projektów które nie zostały dopuszczone do głosowania oraz zaktualizowanej listy projektów, które zostaną poddane pod głosowanie - w terminie do 30.06.2025 r.;

Publikacja informacji o terminie przeprowadzenia głosowania – w terminie do dnia 14.07.2025 r.;

Podanie do publicznej wiadomości wyników głosowania – nie później niż 10 dni roboczych od ostatniego dnia głosowania;

Zakończenie konsultacji społecznych w terminie do: 06.10.2025 r.

Wpłynęły dwa wnioski o dotację na remont zabytków

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej nr XLIX/430/2010 z dnia 30 września 2010 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielenia i rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie administracyjnym miasta Tczewa do dnia 10 stycznia 2025 r. wpłynęły dwa wnioski o przyznanie dotacji na 2025 rok: dot. obiektów położonych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków:

- wniosek właścicieli nieruchomości przy Pl. Hallera 17 w Tczewie o przyznanie dotacji na I etap remontu elewacji kamienicy (Pl. Hallera 17, Tczew)
- wniosek Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. Chopina 2/ Podgórna 20 w Tczewie o przyznanie dotacji na wymianę stolarki drzwiowej w budynku od strony ul. Podgórznej (ul. Podgórna 20, Tczew).

Wnioski poddane zostaną analizie pod względem zgodności z ww. uchwałą (z uwzględnieniem błędów/braków formalnych i merytorycznych). Decyzję o przyznaniu dotacji podejmie Rada Miejska w Tczewie w formie uchwały. Wnioskodawcy powiadomieni zostaną pisemnie o podjętych przez Radę Miejską rozstrzygnięciach. W budżecie na 2025 r. na ten cel przeznaczono kwotę 50 000 zł.

Trwa budowa wodnego placu zabaw

Trwają prace związane z budową wodnego placu zabaw na niecce czyżykowskiej. Pozytywnie wypadły badania nośności mikropali. To dodatkowe wzmocnienie gruntu poprzez system 25 mikropali okazało się konieczne ze względu na niestabilne podłoże. Na mikropalach montowany jest tzw. georuszt, czyli żelbetowa konstrukcja konieczna do posadowienia zbiornika.

Wykonawcą zadania, na zlecenie miasta, jest ROKA BUDOWNICTWO Sp. z o.o. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim. W 2023 r. otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości 2,5 mln zł – w ramach rządowego programu dla terenów popożerowiskich.

Pierwotny termin wykonania maja w sierpniu 2025 r. ale w związku z dodatkowymi pracami będzie on wydłużony o ok. 3 miesiące (do listopada br.). O ok. 350 tys. wzrosło też koszt inwestycji – do 4,2 mln zł.

M.M.

Fot. S. Beldia

XI sesja Rady Miejskiej w Tczewie – 30 stycznia o godz. 9.00

Porządek obrad:

I. Część pierwsza:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 19 grudnia 2024 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa za styczeń 2025 r.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 19 grudnia 2024 r. do 29 stycznia 2025 r.

II. Część druga:

7. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - 7.1 powierzenia Prezydentowi Miasta Tczewa uprawnień do ustalania wysokości cen i opłat albo sposobu ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej Gminy Miejskiej Tczew,

- 7.2 przystąpienia do stowarzyszenia „Związek Gmin Pomorskich” i przyjęcia jego statutu,
- 7.3 przystąpienia do stowarzyszenia „Związek Miast Polskich” i przyjęcia jego statutu,
- 7.4 przedłużenia terminu kontroli Komisji Rewizyjnej – ZUK,
- 7.5 przedłużenia terminu kontroli Komisji Rewizyjnej – TCSiR,
- 7.6 zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Miejskiej w Tczewie na 2025 rok,
- 7.7 wyrażenia opinii do projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Pomorskiego,
- 7.8 powołania Amadeusza Szlagowskiego do Komisji Polityki Gospodarczej Rady Miejskiej w Tczewie na okres kadencji 2024-2029,
- 7.9 ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych,
- 7.10 zmieniającej uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospoda-

rowanie odpadami komunalnymi i stawki tej opłaty,

- 7.11 określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
  - 7.12 zmiany uchwały nr X/144/2024 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
  - 7.13 zmian w budżecie miasta Tczewa na 2025 r.,
  - 7.14 zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tczewa na lata 2025-2035.
8. Zgłaszanie interpelacji, zapytań i wniosków.
  9. Wolne wnioski, informacje oraz oświadczenia (podziękowania, życzenia itp.).

Straż Miejska w grudniu 2024 r.

W grudniu 2024 r. tczewska Straż Miejska odnotowała 904 zgłoszenia, w tym 302 od mieszkańców i przedstawicieli instytucji, 602 – pozostałe, w tym zgłoszone przez dyżurnych Komendy Powiatowej Policji w Tczewie i interwencje własne strażników.

- Dzielnicy strażnicy miejscy działający na osiedlach Suchostrzygi i Bajkowym podjęli 77 interwencji własnych oraz 35 zleconych (przez administrację i mieszkańców osiedli, dyżurnych SM), nałożyli 7 mandatów karnych na łączną kwotę 500 zł, wystawili 40 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 17 osób pouczyli.

Na Os. Garnuszewskiego i Zatorzu dzielnicowi podjęli 51 interwencji własnych oraz 39 zleconych, nałożyli 16 mandatów karnych na łączną kwotę 1550 zł, wystawili 45 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 11 osób pouczyli.

Na Starym Mieście i Czyżykowie dzielnicowi podjęli 68 interwencji własnych oraz 36 zleconych, nałożyli 1 mandat karny na kwotę 100 zł, wystawili 47 wezwań dla sprawców wykroczeń drogowych, 5 osób pouczyli.

Interwencje dzielnicowych dotyczą głównie spraw porządkowych, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wykroczeń drogowych.

- Eko-patrol Straży Miejskiej przeprowadził 58 interwencji własnych i 28 zleconych. Wystawił 3 mandaty karne na łączną kwotę 250 zł oraz 11 wezwań. Pouczono 7 osób, sporządzono 2 wnioski o ukaranie do sądu.

- Do Komendy Powiatowej Policji w Tczewie przekazano nagrania z monitoringu miejskiego dotyczące: paserstwa (2 grudnia), kolizji drogowych (4, 18 grudnia), uszkodzenia mienia (17 grudnia), kradzieży rowerów (18, 23 grudnia), kradzieży pojazdu (27 grudnia).

- Przeprowadzono 7 interwencji dotyczących egzekwowania od właścicieli psów niezgodnego z przepisami wyprowadzania czworonogów i sprzątanía po nich. Jedną osobę ukarano mandatem, dwie osoby pouczono, skierowano jeden wniosek do sądu.

Nowe zasady odbioru odpadów tekstylnych – od 1 stycznia

Obowiązek przyjmowania odpadów tekstyliów i odzieży przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych od 1 stycznia 2025 r.

<https://tczew.pl/odbior-odpadow-tekstylnych-komunikat-dla-mieszkancow/>

Przypominamy, że w związku z art. 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz innych ustaw (Dz. U. poz. 1579): Obowiązek przyjmowania odpadów tekstyliów i odzieży przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r.

Powyższy obowiązek wchodzi w ramach działań na rzecz ochrony środowiska oraz gospodarki o obiegu zamkniętym.

Oznacza to również, że od 1 stycznia, odpadów tekstylnych nie możemy umieszczać razem z odpadami zmieszanyymi. Właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy Tczewa, są zobowiązani do dostarczenia nieodpłatnie tekstyliów oraz odzieży do:

Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), ul. Rokicka 5A

Godziny otwarcia:

- poniedziałek - piątek: 08:00-18:00
- sobota: 07:00-14:00

Zachęcamy wszystkich mieszkańców do oddawania nienadającej się do wykorzystania:

- odzieży (męskiej, damskiej, dziecięcej),
- obuwia,
- pościeli, ręczników, zasłon oraz innych tekstyliów domowych,
- innych materiałów tekstylnych, które mogą zostać poddane recyklingowi.

Podjęcie działań na rzecz zmniejszenia odpadów tekstylnych jest kluczowe w kontekście ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Dbajmy wspólnie o nasze środowisko i wykorzystujmy odpady tekstylne w sposób odpowiedzialny.
UWAGA

Tczew inwestuje w transport przyszłości – elektryczne autobusy na horyzoncie

Gmina Miejska Tczew ogłosiła przetarg na zakup 10 nowoczesnych autobusów elektrycznych. To kluczowy element projektu realizowanego dzięki wsparciu z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Projekt ma na celu poprawę jakości komunikacji miejskiej i redukcję emisji CO₂, wpisując się w krajowe i unijne założenia dotyczące elektromobilności.

Parametry techniczne i wymagania

Nowe autobusy, które pojawią się na ulicach Tczewa, mają spełniać szereg zaawansowanych wymagań technicznych. Pojazdy będą miały długość od 11,5 do 12,2 metra, szerokość od 2,5 do 2,55 metra oraz maksymalną wysokość 3,4 metra. Konstrukcja zakłada pełną niskopodłogowość, co znacząco ułatwi korzystanie z transportu osobom z ograniczeniami ruchowymi. Elektryczne autobusy pomieszczą co najmniej 70 pasażerów, w tym minimum 25 na miejscach siedzących. Silniki o mocy co najmniej 180 kW będą zasilane bateriami o pojemności nie mniejszej niż 300 kWh. Ładowanie odbywać się będzie zarówno za pomocą pantografów, jak i złącza plug-in, co umożliwi elastyczne dostosowanie do różnych warunków eksploatacyjnych. Kryteria wyboru ofert uwzględniają cenę (55%), bezpieczeństwo i parametry techniczne (20%), długość gwarancji i rękojmi (15%) oraz organizację serwisu (10%). Autobusy te będą pierwszymi elektrycz-

nyimi pojazdami w komunikacji miejskiej Tczewa, co stanowi znaczący krok w stronę ekologicznego transportu publicznego.

Harmonogram i dofinansowanie

Zakup autobusów i budowa stacji ładowania są finansowane w ramach projektu o wartości ponad 33 milionów złotych. Tczew otrzymał dofinansowanie wynoszące 90% kosztów netto, co daje kwotę przeszło 23 milionów złotych. Pozostałe środki pochodzą z budżetu miasta. Cały projekt musi zostać zakończony najpóźniej do czerwca 2026 roku.

Pierwsza dostawa pojazdów planowana jest na 10 miesięcy od podpisania umowy, a pełna realizacja zamówienia powinna zostać zakończona w ciągu 11 miesięcy.

Wpływ na rozwój komunikacji miejskiej

Wprowadzenie floty elektrycznych autobusów to nie tylko krok w stronę bardziej ekologicznego transportu, ale także szansa na poprawę jakości usług komunikacyjnych w Tczewie. Obecna umowa na świadczenie usług transportu publicznego obowiązuje do końca sierpnia 2025 roku. Władze miasta planują, aby nowe autobusy stały się częścią kolejnego kontraktu z przyszłym operatorem.

Zrównoważony rozwój w praktyce

– Wprowadzenie autobusów elektrycznych do naszego miasta to odpowiedź na rosnące oczekiwania mieszkańców oraz potrzeby ochrony środowiska – mówi Andrzej Gockowski, zastępca prezydenta Tczewa ds. gospodarczych. – Projekt ten to nie tyl-

ko zmiana technologiczna, ale i ogromny krok w stronę bardziej przyjaznego środowiska miejskiego.

Nowoczesne rozwiązania

Każdy z pojazdów będzie wyposażony w system dynamicznej informacji pasażerskiej, monitoring, klimatyzację oraz system zliczania pasażerów. Nowoczesne technologie mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa i wygody użytkowników.

Władze Tczewa wierzą, że wdrożenie projektu wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców, a miasto stanie się przykładem dla innych gmin w Polsce, jak skutecznie wprowadzać ekologiczne rozwiązania w komunikacji miejskiej.

Zakup jest współfinansowany ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności w ramach Inwestycji: G 1.3.2 Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy) na podstawie umowy nr 382/2024/Wn11/OA-TP/D w ramach przedsięwzięcia pn. „Zakup autobusów elektrycznych i budowa stacji ładowania z pantografem dla Gminy Miejskiej Tczew”.

Ciepłe mieszkanie II – trwa nabór wniosków

Szanowni Mieszkańcy przypominamy, że trwa nabór wniosków do programu „Ciepłe mieszkanie”. Gmina Miejska Tczew otrzymała ponad 2,5 mln zł na jego realizację.

O środki w programie mogą wnioskować osoby fizyczne będące właścicielami lokali w budynkach wielorodzinnych, najemcy lokali komunalnych oraz wspólnoty mieszkaniowe posiadające od 3 do 7 lokali.

Wnioskodawcy mogą otrzymać dofinansowanie na: demontaż nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe (tzw. kopciuchów)

oraz zakup i montaż źródła ciepła albo podłączenie lokalu mieszkalnego do efektywnego źródła ciepła w budynku, warunkowo na zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, stolarkę okienną i drzwiową, dokumentację projektową. Poziomo dofinansowania będzie uzależniony od dochodu i może wynosić 30, 60 albo 90 % kosztów. Wspólnoty mieszkaniowe mogą ubiegać dofinansowanie na:

- demontaż wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe w budynku oraz zakup i montaż wspólnego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu,

- zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i/lub cwu,
- zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
- zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi, drzwi/bram garażowych,
- zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej,
- dokumentację: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy.
Szczegóły dotyczące naboru: Wydział Rozwoju Miasta, tel. 58 531-76-41 lub 58 77-59-471.

Pierwszy rok funkcjonowania Systemu Roweru Metropolitalnego MEVO w Tczewie

System Roweru Metropolitalnego MEVO, który działa w 16 miastach i gminach Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, obchodził niedawno swoje pierwsze urodziny. W Tczewie mieszkańcy również mogą w pełni korzystać z tej ekologicznej formy transportu, a podsumowanie pierwszego roku działania pokazuje, jak bardzo rower publiczny wpisał się w codzienne życie naszego miasta.

MEVO w liczbach

W ciągu pierwszego roku funkcjonowania systemu w Tczewie: wypożyczono rowery **30 845 razy**, co stawia nasze miasto na 6. miejscu spośród 16 gmin, średnia długość jednego przejazdu wynosiła **2,85 km**, łączny dystans pokonany przez rowery wyniósł **88 000 kilometrów**.

W Tczewie dostępnych jest **125 rowerów**, w tym **31 mechanicznych** i **94 elektrycznych**, rozmieszczonych na **28 stacjach dokujących** w kluczowych lokalizacjach miasta. Najpopularniejsze stacje w pierwszym roku działania to:

TCZo13 – Pomorska – Dworzec PKP (6031 wypożyczeń),
TCZo20 – 30 Stycznia Park Kopernika (1808 wypożyczeń),
TCZo09 – Christiana Andersena (1543 wypożyczenia),
TCZo17 – Żeglarska – Bulwar (1387 wypożyczeń),
TCZo01 – Topolowa – SP12 (1375 wypożyczeń).

Najmniej popularne stacje to m.in. **TCZo07 – Królowej Marysieńki – II LO** (75 wypożyczeń), **TCZo24 – Ceglarska** (200 wypożyczeń) oraz **TCZo03 – Harcerska – Jurgo** (255 wypożyczeń).

Wypożyczenia z podziałem na typ roweru:

Mechaniczne: 8,15%,

Elektryczne: 91,85%.

System MEVO w Tczewie był głównie używany transportowo do codziennych podróży, o czym świadczy fakt, że **75,03% przejazdów** miało miejsce w dni robocze, a tylko **24,97%** w weekendy. Najpopularniejsze trasy obejmowały przejazdy między stacją **TCZo13 – Pomorska – Dworzec PKP** a stacjami:

TCZo01 – Topolowa – SP12,
TCZo17 – Żeglarska – Bulwar,
TCZo20 – 30 Stycznia Park Kopernika.

Charakterystyka użytkowników

Chociaż szczegółowe dane demograficzne dotyczą całej metropolii, wiadomo, że największy odsetek użytkowników (52%) stanowią osoby w wieku 19-30 lat. Również młodzież i osoby w wieku 30-45 lat aktywnie korzystają z systemu, co pokazuje jego uniwersalność.

Opinie mieszkańców

Mieszkańcy Tczewa pozytywnie oceniają działanie systemu MEVO. Jak podkreśla pani Anna, mieszkanka osiedla Suchostrzygi: "Rower MEVO to świetna alternatywa dla samochodu.

Dzięki niemu mogę szybciej dotrzeć do pracy, a przy okazji zadbać o zdrowie i środowisko."

Pan Tomasz, student korzystający z MEVO, dodaje: "Uwielbiam ten system, szczególnie że stacje są rozmieszczone w strategicznych punktach miasta. Elektryczne wspomaganie bardzo pomaga przy dłuższych trasach."

Wyzwania i przyszłość

Pierwszy rok funkcjonowania MEVO to także czas na wyciągnięcie wniosków. Nie obyło się bez drobnych problemów technicznych czy czasowych trudności z dostępnością rowerów w godzinach szczytu. Operator systemu oraz władze Tczewa podejmują działania, aby usprawnić serwisowanie rowerów i lepiej dostosować liczbę dostępnych pojazdów do potrzeb mieszkańców.

W planach na kolejny rok znajduje się m.in. dalsza optymalizacja liczby rowerów i stacji, a także działania promujące korzystanie z roweru publicznego jako ekologicznego środka transportu. Prowadzone są również rozmowy dotyczące zmiany lokalizacji najmniej popularnych stacji. Jednym z pomysłów jest stacja MEVO na ul. Skarszewskiej.

Jak wypożyczyć MEVO i ile to kosztuje?

Taryfa minutowa, tzw. pay as you go

Pozwala na nielimitowany czas jazdy w cenie 0,15 zł za minutę dla roweru klasycznego i 0,30 zł za minutę dla roweru ze wspomaganie elektrycznym. Jednak wypożyczenie trwające powyżej 12 godzin zostanie zakończone, a ty będziesz musiał zapłacić opłatę za przetrzymywanie roweru.

Abonament miesięczny to koszt 29,99 zł, a abonament roczny to 259 zł.

W przypadku tych abonamentów, możesz korzystać z roweru klasycznego przez 120 minut dziennie lub z roweru ze wspomaganie elektrycznym przez 60 minut dziennie. Po przekroczeniu tego czasu, będziesz płacić za każdą minutę: 0,10 zł za jazdę rowerem klasycznym i 0,20 zł za podróż rowerem elektrycznym.

Taryfa 48h kosztuje 59 zł. Pozwala ona na jazdę rowerem klasycznym przez 480 minut lub rowerem ze wspomaganie elektrycznym przez 240 minut. Po przekroczeniu tego czasu, będziesz płacić za każdą minutę: 0,20 zł za jazdę rowerem klasycznym i 0,40 zł za podróż rowerem elektrycznym.

Miejski Chór Seniora „Passionata” – nowy nabór

Serdecznie zapraszamy wszystkich seniorów do dołączenia do Miejskiego Chóru Seniora „Passionata”! Jeśli kochasz śpiewać, chcesz rozwijać swoje umiejętności wokalne i spędzać czas w miłym towarzystwie – to idealna okazja dla Ciebie!

Dlaczego warto?

Przeżyjesz radość wspólnego muzykowania;
Poznasz ciekawy repertuar muzyczny (klasyka, folk, rozrywka);
Spotkasz ludzi, którzy podzielają Twoją pasję;
Weźmiesz udział w koncertach i lokalnych wydarzeniach kulturalnych.

Koszty: Seniorzy 55+ uczestniczą za darmo! Pozostałe osoby: 60 zł/miesiąc.

Szczegóły: Próby odbywają się raz w tygodniu we wtorki w godzinach 18.00 – 20.00. Dyrygentem Chóru jest Pan Michał Olejnik

Jak się zapisać? Zgłoszenia przyjmujemy:

Telefonicznie: Aleksandra Kalfas-Galecka – tel. 535-263-757
E-mailowo: warsztaty@ckis.tczew.pl
Osobiście w Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10, pokój nr 3
Przez system strefazajec.pl
Nie zwlekaj – dołącz do naszej muzycznej rodziny i ciesz się pasją śpiewania! Czekamy na Ciebie!

(CKiS)

Zgłoszenia na jarmark wielkanocny

W weekend, 5 i 6 kwietnia, odbędzie się jarmark wielkanocny na Starym Mieście. Zgłoszenia od wystawców przyjmowane są w Fabryce Sztuk w terminie: 3 -23.02. Dokonywany jest wybór wystawców. Regulamin i elektroniczny formularz zgłoszenia dostępne na: www.fabrykasztuk.tczew.pl

„Witajcie w naszej bajce” – seniorzy na balu

29 grudnia w restauracji Piaskowa odbył się bal sylwestrowy dla tczewskich seniorów. Organizatorem balu był Zarząd Miejskiego PKPS w Tczewie, pod kierunkiem prezes PKPS pani Julity Jakubowskiej.

Tegoroczna zabawa o tematyce „Witajcie w naszej bajce” pozwoliła na kreatywność naszych seniorów, a z parkietu prawie nie schodzono do końca balu. W zabawie wzięło udział około 160 seniorów. Oprawę muzyczną zapewnił Zespół Mega Ton pod kierunkiem pana Mariusza Dworakowskiego i pani Iwony Belki. Wiceprezydent Tczewa pani Joanna Grabowska złożyła specjalne życzenia dla seniorów na Nowy 2025 rok.

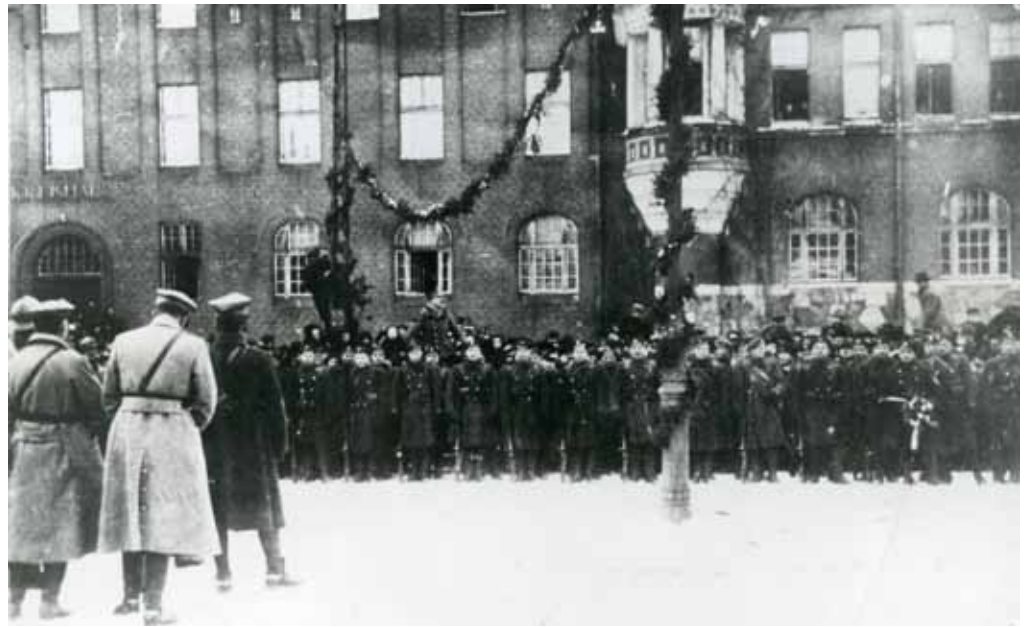

(MOPS)

POWRÓT TCZEWA DO

Rok 1918 przyniósł Polsce tak długo oczekiwaną niepodległość. Na mocy traktatu wersalskiego z 28 czerwca 1919 roku Polska odzyskiwała Pomorze z wąskim pasem wybrzeża morskiego.

25 listopada 1919 roku w Berlinie pełnomocnicy rządów: polskiego – Zygmunt Seyda i niemieckiego – Edgar von Hamhausen, złożyli swe podpisy pod „Umową o wycofaniu wojsk z odstąpionych obszarów i oddaniu zarządu cywilnego”. Niemcy jednak, mimo wyraźnych ustaleń podpisanej umowy, stworzyli oficerom polskim duże trudności. Dopiero pierwsze miesiące 1920 roku zapisały trwałą kartę w historii Pomorza. Od połowy stycznia do 10 lutego 1920 roku trwało przejmowanie ziemi pomorskiej przez wojska Frontu Pomorskiego pod dowództwem generała Józefa Hallera. Dokonywał się wielki akt dziejowy. Wyzwolenie Pomorza rozpoczęło się 17 stycznia 1920 roku. W tym dniu wojska polskie przekroczyły pod Nieszawą, dawną granicę zaboru pruskiego i zajęły Gniewkowo. 18 stycznia dwa pociągi pancerne „Wilk” i „Boruta” wjechały na dworzec w Toruniu. Tego samego dnia po południu do Torunia wkroczyła Dywizja pomorska dowodzona przez płka Stanisława Skrzyńskiego. Na prawym brzegu Wisły oddziały grupy generała Stanisława Pruszyńskiego, wsparte przez 5 Brygadę Jazdy i pociągi pancerne „Hallerczyk”, „Zagończyk” i „Odsiecz II” oswobodziły w dniach 17-18 stycznia Działdowo, Brodnicę i Lidzbark. Dnia 23 stycznia został zajęty Grudziądz. W tym samym czasie 2 Dywizja Strzelców Wielkopolskich wyzwalała południowo – zachodnią część terytorium Pomorza przyznane Polsce. W końcu stycznia wojska Frontu Pomorskie-

go zajęły Bydgoszcz, Koronowo, Świecie, Tucholę, Chojnice, Tczew, Starogard i Kościerzynę, docierając 8 lutego do Kartuz, a 10 lutego dwa szwadrony 5 Brygady Jazdy zajęły resztę przyznanych Polsce terenów, dochodząc do morza. Niemcy zachowywali się różnie. W niektórych okolicach opuszczali oni miasta i wsie wśród bicia żałobnych dzwonnów z okrzykami „Wir kommen wieder” (przyjdziemy znowu) – na co otrzymywali polską odpowiedź „Nie damy ziemi skąd nasz ród”. Były też przypadki publicznych oświadczeń lojalności miejscowych Niemców wobec władz polskich. Polska ludność na całym Pomorzu witała wkraczające wojsko z entuzjazmem i w podniosłym nastroju.

Edmund Raduński, w pracy pt. „Zarys dziejów miasta Tczewa” wydanej w 1927 roku, pisał: „... pięć północnych powiatów pomorskich: pucki, wejherowski, kartuski, kościerski, starogardzki i tczewski, zwane przez Niemców „korytarzem”, wybierały tak długo jak długo istniał stary, cesarski parlament niemiecki, w latach 1871-1918, w piętnastu wyborach parlamentarnych zawsze posłów polskich, a nigdy niemieckich!

Słusznie zatem Traktat Wersalski przyłączył Tczew wraz z powiatem do Polski „... Na przełomie XIX i XX wieku na polu parlamentarnym toczyła się walka o polskość Pomorza. Jednym z elementów tej walki z germanizacją było tworzenie i działalność polskich organizacji zawodowych, kulturalnych, oświatowych, gospodarczych i religijnych. O tym, jak niezwykle ważna i trudna była to działalność świadczy fakt, że duży odsetek mieszkańców Tczewa stanowili Niemcy, którzy zajmowali prawie wszystkie ważniejsze stanowiska w tutejszej administracji państwowej oraz byli właścicielami większości przedsiębiorstw, firm, instytucji itp. Przywracanie do Macierzy potwierdziły pierwsze wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyły się w kwietniu 1920 roku. W Tczewie na polską listę głosowały wtedy 8332 osoby (74%), a lista niemiecka uzyskała 2930 głosów (24%).

Jak przejęto władzę

Już 11 listopada 1918 roku w Tczewie utworzona została Rada Żołniersko-Robotnicza. Dokonała ona w sposób pokojowy przejęcia władzy nad mia-

stem. Opanowała służby bezpieczeństwa i zarząd urządami. Pozostawiono jednak niemieckich urzędników, w tym burmistrza i landrata. W stosunku do ludności polskiej nie zaszyły więc poważniejsze zmiany. A na wieść o tym, że wyzwolonych już dzielnic Polski nie ma Rad Robotniczych i Żołnierskich, rozpadła się i tczewska rada. Natomiast na wyzwolonych już obszarach Polski powstawały inne struktury organizacyjne, które dotarły też na Pomorze Gdańskie, w tym do Tczewa. Zaczęły powstawać polskie Rady Ludowe. Rada Ludowa w Tczewie powstała już w listopadzie 1918 roku. W jej skład weszli: Maksymilian Arczyński, Władysław Orcholski, Jan Brejski, Konstanty Krzemieniecki, Jakub Jurczyński, Jan Struczyński, Franciszek Domian, Barwik, Justa z Miłobądzą, Potocki i Bolesław Knast z Pelplina oraz Edmund Klein ze wsi Subkowy. Na obradujący w Poznaniu w dniach 3-5 grudnia 1918 roku sejmik pojechali: Władysław Orcholski, Edmund Klein i Konstanty Krzemieniecki. Po ich powrocie tczewska Rada Ludowa rozpoczęła bardzo aktywną działalność. Zorganizowała wiele wieców ludności polskiej w mieście i na

POLSKI W 1920 ROKU

terenie powiatu tczewskiego. W dniu 24 kwietnia 1919 roku wysłała telegramy do przywódców trzech państw obradujących w Wersalu, domagając się poparcia w działaniach na rzecz powrotu do Polski Pomorza wraz z Gdańskiem.

Treść petycji była następująca: „Przeszło 25.000, j. 50% ludu polskiego z powiatu tczewskiego oświadcza na wielkich wiecach polskich w Tczewie, Pelplinie, Subkowach, Miłobądzu, Elganowie i Godziszewie, z polską Radą Ludową na czele, że czuje się częścią narodu polskiego i że ta ziemia, na której żyje, to odwieczna ziemia polska, krwią polską zroszona a ludowi polskiemu podstępem i gwałtownie siłą brutalną wydartą, jest częścią Polski. My byliśmy, jesteśmy i zostaniemy Polakami, a nie chcemy dłużej cierpieć pod knutem pruskim. Cały lud polski powiatu tczewskiego wyraża nadzieję, że Kongres pokojowy (...) uzna słuszne żądania ludu polskiego i da mu wolność na odwiecznej ziemi jego z Gdańskiem i własnym historycznym wybrzeżem morskim w Polsce zjednoczonej”.

Bardzo istotny wpływ na działalność Rady Ludowej w Tczewie oraz działające w mieście organizacje polskie wywarła wiadomość o przybyciu z Francji do Gdańska, drogą morską wojsk polskich dowodzonych przez generała Józefa Hallera. Czyniono przygotowania do przejęcia władzy z rąk administracji niemieckiej. Przecistawiano się rabunkowemu wywozom majątku i żywności. Udzielano pomocy nuboższym mieszkańcom miasta. Staraniem Rady Ludowej powstał w Tczewie Czerwony Krzyż i najbiedniejszym wydawano zasiłki żywnościowe. Pierwsze polskie chorągwie pojawiły się w Tczewie dnia 8 maja 1919 roku, kiedy nadeszła wiadomość, że na Kongresie w Paryżu zdecydowano przyłączyć Pomorze Gdańskie do Polski.

Zbliżała się data oficjalnego przejęcia Pomorza przez Wojsko Polskie. W życiu Tczewa następowały coraz to nowe wydarzenia, m.in. ukazał się pierwszy numer „Dziennika Tczewskiego”, pierwszej polskiej gazety w mieście.

W wyniku działalności Rady Ludowej, w bezkrwawy sposób następowało w Tczewie nieoficjalne przejmowanie przez Polaków władzy z rąk niemieckich. Rada przygotowała też mieszkańców Tczewa do uroczystego, oficjalnego przekazania miasta oddziałom Frontu Pomorskiego gen. Józefa Hallera. Ale z tym wiązały się już konkretne decyzje, dotyczące spraw personalnych, gospodarczych wojskowych i innych.

Przybycie wojsk generała Hallera

Edmund Raduński tak opisuje to radosne wydarzenie:

„...Dnia 29 stycznia 1920 roku miało wkroczyć wojsko polskie. Komitet przyjęcia wojska polskiego wszystko przygotował. Zbudowano pod okiem grenszuccu na podwórzu. Wł. Lewandowskiego bramy triumfalne, a gdy o godzinie 7 rano grenszuc się usunął, bramy wybudowano (...) O godzinie 10 przed południem wjechał na stację pociąg pancerny „Hallerczyk”, wiozący marynarzy, starostę Arczyńskiego i inż. Koeniga, który przejął miał zarząd rzeki Wisły. Do południa tłumy publiczności

zalegały ulice Starogardzka i Pocztową wśród zimna śnieżyca nadaremnie. Dnia następnego wojsko nadeszło. Powitał je, na czele obywatelstwa i wielkiego tłumu zalegającego ulice, ks. Teofil Bączkowski i Józef Brzószkowski. Panna Maria Brzószkowska wręczyła wprowadzającemu wojsko Arczyńskiemu bukiet kwiatów, a panna Janina Orcholska, wówczas 9-letnia dziewczynka, na talerzu tradycyjny chleb i sól”.

Z dalszego opisu wynika, że bardzo miły był program tych, uroczystości. Przed starostwem przemówił do wojska i zgromadzonych mieszkańców pierwszy po wyzwoleniu polski starosta, Maksymilian Arczyński. Było to pierwsze takie przemówienie w języku polskim od chwili zagarnięcia Tczewa przez Prusaków w 1772 roku. Natomiast na tczewskim rynku podobne przemówienie wygłosił burmistrz Władysław Orcholski. Żołnierzy polskich zakwaterowano w budynku ówczesnej Szkoły Żeńskiej przy ul. Starogardzkiej (przemianowanej po odzyskaniu niepodległości na ul. 30 Stycznia), gdzie wydano im obiad, który przygotował rzeźnik Kłos.

Po południu odbył się dalszy ciąg uroczystości. O godzinie 16 w kościele parafialnym odbyło się uroczyste nabożeństwo z odśpiewaniem hymnu dziękczynnego „Te Deum”. Na-

tomiast o godzinie 22 w Domu Miejskim miał miejsce bankiet dla dowództwa przybyłych do Tczewa żołnierzy polskich i reprezentantów miasta.

Ludność polska Tczewa witała żołnierzy Frontu Pomorskiego z wielką serdecznością. O tym radosnym wydarzeniu pisał wychodzący w pobliskim Pelplinie „Pielgrzym”: „W piątek, 30 stycznia spełniło się to, co od dawna było marzeniem naszym: nad miastem załopotał po 150-letniej, ciężkiej niewoli nasz Orzeł Biały. Dzień 30 stycznia 1920 roku pozostanie nam w pamięci po wszystkie wieki”.

Nie dało się uniknąć incydentów z Niemcami podczas tych wielkich uroczystości. Żołnierze polscy generała Hallera, gdy znaleźli się w Tczewie, zniszczyli znajdujący się w mieście pomnik cesarza niemieckiego, Wilhelma II. Niemcy uznali to za obrazę ich godności narodowej, a kolejarze narodowości niemieckiej w Tczewie ogłosili 31 stycznia 1920 roku strajk, żądając postawienia pomnika w dawnym miejscu lub odszkodowania. Strajk trwał od godziny 10 rano do 17 po południu tegoż dnia. Polacy zagrozili wywiezieniem wszystkich urzędników niemieckich w ciągu 24 godzin za Wisłę, na tereny, które wtedy nie powróciły jeszcze do Polski. Polskie ultimatum było skuteczne, a pociągi zaczęły kursować zgodnie z rozkładem jazdy.

Po kilku dniach 4 lutego 1920 roku, Tczew odwiedził sam wódz gen. Józef Haller. Ludność miasta zgotowała mu owacyjną witanie, a tradycyjną wiązaną kwiatów w imieniu mieszkańców Tczewa wręczyła generałowi Joanna Krzemieniecka.

Dnia 10 lutego 1920 roku gen. Józef Haller przybył do Pucka, gdzie rzucił platynowy pierścień w fale morskie, na znak zaślubin Polski i narodu polskiego z Bałtykiem.

Harcerze z Tczewa: zawsze w służbie innym

Nowy Rok to zawsze czas podsumowań, refleksji i ambitnych planów na przyszłość. Dla harcerzy z Hufca ZHP w Tczewie styczeń oznacza nie tylko powrót do działań po świątecznej przerwie, ale także wyjątkową okazję, by po raz kolejny stanąć ramieniem z mieszkańcami naszego miasta i wesprzeć Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.

WOŚP: Tradycja pomocy i zaangażowania

Tczewscy harcerze od lat angażują się w finały WOŚP, udowadniając, że pomoc innym to jeden z filarów harcerskiego życia. Tegoroczny, 33. Finał odbędzie się już 26 stycznia 2025 roku, a nasi harcerze są gotowi, by wesprzeć tę szczytną inicjatywę. W poprzednich latach sztab Hufca ZHP Tczew koordynował działania wolontariuszy podczas finałów WOŚP.

Harcerze prowadzili zbiórki darów dla potrzebujących, drużyny i gromady angażowały się w wybrany przez siebie obszar, aby pomagać ludziom i zwierzętom. Najmłodsi, czyli zuchy, zbierały karmę dla tczewskiego schroniska dla zwierząt. Ci starsi wspierali działania świetlic środowiskowych. Organizowaliśmy również, jak co roku, Dzień Dziecka z harcerzami, podczas którego najmłodsi mieszkańcy Tczewa mogli skorzystać nieodpłatnie z dostępnych atrakcji.

Wspólnota, która inspiruje

Harcerstwo to coś więcej niż zbiórki, mundury i udział w uroczystościach. To przede wszystkim wspólnota młodych ludzi, którzy uczą się odpowiedzialności, współpracy i troski o innych. Harcerze z Tczewa każdego dnia pokazują, że wartości takie jak pomoc, uczciwość i zaangażowanie nie są pustymi słowami. Każda akcja, niezależnie od jej skali, ma swój cel – budowanie lepszego otoczenia i inspirowanie mieszkańców miasta do działania. To właśnie ten duch braterstwa sprawia, że harcerstwo od lat jest ważnym elementem społecznego krajobrazu Tczewa.

Plany na 2025 rok

Nowy rok przynosi nowe wyzwania i kolejne okazje do działania. W planach Hufca ZHP Tczew znajduje się dalsza współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi. Nadchodzący 33. Finał WOŚP jest tylko początkiem intensywnego roku pracy na rzecz Tczewa i jego mieszkańców.

Harcerze serdecznie zapraszają wszystkich do wsparcia ich w działaniach. Spotkajmy się 26 stycznia na ulicach miasta, aby wspólnie pomagać i dzielić się pozytywną energią! Czuwaj!

Codzienna służba harcerzy
Choć udział w WOŚP jest jednym z bardziej widocznych

działań, harcerze przez cały rok wspierają lokalną społeczność. W minionym roku har-

Wspólne koledowanie na pl. Hallera

15 grudnia na Placu Hallera odbyło się Miejskie Spotkanie Oplatkowe. Mielśmy okazję wspólnie celebrować przedświąteczny czas, ciesząc się atmosferą kolęd, życzeń i wspólnoty.

Wydarzenie rozpoczęło się od występu Chóru Dziecięco-Młodzieżowego Passionatka pod kierownictwem Weroniki Łopaty. W ich wykonaniu zabrzmiały m.in. takie utwory jak „Świąteczny Dinozaur”, „Pierwsza gwiazda”, „Pada śnieg”, „Cicha noc” oraz „Dzisiaj w Betlejem”. W czasie występu uczestnicy mieli okazję odebrać opłatek, symbol świątecznego pojednania i radości.

W kolejnych częściach programu na scenie pojawiły się różne grupy muzyczne: Chór Męski „Echo”, Chór Passionata oraz Zespół Nieboskłonni, którzy zaśpiewali nie tylko polskie kolędy i pastoralki, ale także ukraińską kolędę „Добрий вечір тобі».

Dla tczewian przygotowano świąteczny barszcz, a także słodkie „choinki”, które wzięły udział w konkursie tczewskich przedszkoli na najpiękniejszy wypiek świąteczny.

Na spotkaniu można było zakupić produkty wykonane przez seniorów z Zespołu Opiekuńczego MOPS przy ul. Niepodległości oraz podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy.

- Bardzo się cieszę, że zgramadziliśmy się, żeby obchodzić naszą miejską wigilię i że ta tradycja powraca. Chciał-

bym, żebyśmy wszystkie takie świąteczne spotkania odbywali razem – powiedział Łukasz Brządkowski, prezydent Tczewa. - Życzę, aby całe święta były wypełnione atmosferą rodzinną. Żebyśmy wszyscy mogli wspólnie zasiąść do stołu. Żeby różne konflikty i kłótnie tego dnia absolutnie przycichły. Żebyśmy potrafili sobie wybaczyć nawet to, co złe-

go wydarzyło się w ciągu całego roku i żebyśmy w czasie świąt byli po prostu razem. Pamiętajmy o osobach samotnych, które nie posiadają rodzin. Pamiętajmy o naszych sąsiadach, ciotkach, wujkach – zadzwońmy do nich, złożmy życzenia. Zaproszmy ich na wigilijne spotkania tak, aby nikt w te święta nie był sam.

Nowy Rynek 2 – to tu zaczęło bić serce Republiki

W tym domu, 29 sierpnia 1957 roku, zaczęło bić serce Republiki, poety, kompozytora Grzegorza Ciechowskiego” – 22 grudnia, przy ul. Nowy Rynek 2 w Tczewie, w dawnym domu rodzinnym artysty otwarto klub muzyczny Grand Club Paris.

Jednocześnie niszczący przez wiele lat budynek dawnej młeczarni zyskał nowe oblicze i miejmy nadzieję, że stanie się miejscem popularnym wśród mieszkańców i przyjezdnych, nie tylko ze względu na stronę gastronomiczną, ale także ofertę kulturalną, muzyczną. Dzień otwarcia zbiegł się z 23. rocznicą śmierci artysty. Z tej okazji na budynku odsłonięto pamiątkową tablicę, a atrakcją dla uczestników wydarze-

Właściciele lokalu - Radosław Romanek i Magdalena Marchel deklarują, że klub będzie miejscem wydarzeń kulturalnych, muzycznych i dobrej kuchni. Jak podkreślają, takiego miejsca, jeszcze w Tczewie nie było. - To miejsce zawsze będzie przypominać o Grzegorzu Ciechowskim, a przecież „nie umierają Ci, o których pamiętamy... – powiedział podczas otwarcia prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski.

Grzegorz Ciechowski urodził się 29 sierpnia 1957 roku w Tczewie, tutaj chodził do szkoły podstawowej i do I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie. W domu przy ul. Nowy Rynek, spędził dzieciństwo i wczesną młodość. To było zakładowe mieszkanie Spółdzielni Mleczarskiej, w której pracował jego ojciec. Po maturze wyjechał na studia do Torunia.

Nie tylko pamiątkowa tablica przypomina o słynnym tczewianinie. Co roku w naszym mieście, dzięki staraniom Józefa Golickiego i przy wsparciu m.in. samorządu miasta, odbywa się Festiwal Grzegorza Ciechowskiego IN MEMORIAM (w 2024 roku odbyła się już 23. edycja) oraz Ogólnopolski Konkurs Piosenek Grzegorza Ciechowskiego. W pobliżu dworca kolejowego znajduje się lokomotywa pomalowana w barwy Republiki.

nia był mapping z animacjami Roberta Turło i muzyką Grzegorza Ciechowskiego. Na klubowej scenie brzmiały utwory z repertuaru artysty i zespołu Republika. Wystąpiły laureatki XVIII Ogólnopolskiego Konkursu Piosenek Grzegorza Ciechowskiego - Zuza Wiśniewska i Luiza Ganczarska oraz zespół EURAZJA.

Wśród gości były m.in. siostra G. Ciechowskiego - Aleksandra Krzemińska, wieloletnia partnerka Małgorzata Potocka, fani i przyjaciele artysty.

Aktywna Szkoła – dofinansowanie dla SP 10

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
Programu „Aktywna Szkoła – sprzęt sportowy dla szkół”**

DOFINANSOWANIE
25 000 zł

CAŁKOWITA WARTOŚĆ
31 250 zł

DATA PODPISANIA UMOWY
19 LISTOPADA 2024 R.

Dofinansowanie w wysokości otrzymała Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. płk. Stanisława Dąbka w Tczewie.

Program finansowany jest w 80% ze środków budżetu państwa i w 20% wkładem własnym organów prowadzących. Wniosek ww. szkoły opiewał na kwotę 31 250 zł, z czego 25 000 zł to kwota dofinansowania z budżetu państwa (stanowi 80%), natomiast 6 250 zł to wkład własny Gminy Miejskiej Tczew (stanowi 20%).
Celem programu jest zakup sprzętu sportowego przeznaczonego do prowadzenia działalności sportowej.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Dąbka w Tczewie otrzymała dofinansowanie w wysokości 25 tys. zł w ramach ubiegłorocznej edycji Programu „Aktywna Szkoła – sprzęt sportowy dla szkół”.

Celem programu jest zakup sprzętu sportowego przeznaczonego do prowadzenia działalności sportowej.

Za dotacją szkoła zakupiła m.in.: piłki do koszykówki, siatkówki, do gry w piłkę ręczną, nożną, sprzęt do tenisa stołowego (wraz ze stołem) oraz badmintona, skrzynię gimnastyczną, koziol gimnastyczny, blok startowy, przenośna tabelę wyników, sprzęt do unihokeja, zestawy do pickleballa i boccia, pompki do piłek. Ze sprzętu już korzystają uczniowie szkoły, podczas zajęć wychowania fizycznego.

M.M.

Krawiectwo w CKiS

Zajęcia krawieckie w Centrum Kultury i Sztuki to miejsce, gdzie kreatywność spotyka praktyczne umiejętności! Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję poznać podstawy sztuki krawieckiej oraz doskonalić swoje umiejętności w przyjaznej i twórczej atmosferze.

Program warsztatów obejmuje:

- naukę obsługi maszyny do szycia
- podstawy projektowania i kroju
- realizację projektów krawieckich
- recykling ubrań

Warsztaty są otwarte dla każdego: dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Nie wymagamy wcześniejszego doświadczenia – wystarczają chęci do nauki i kreatywne podejście!

Zapisy i kontakt

Zapisy na warsztaty artystyczne przyjmowane są przez stronę: <https://www.strefazajec.pl/company/CKiS-w-Tczewie-id556.html>

Już dziś załóż konto na: <https://www.strefazajec.pl/profile/login>

Współpraca Jana Kulasa z Oddziałem Morskim PTTK w Gdyni

Jan Kulas – autor wielu publikacji, były poseł czterech kadencji i były radny powiatu tczewskiego, a także pierwszy po 1989 roku przewodniczący Rady Miasta Tczewa – otrzymał kolejne wyróżnienie. Jan Kulas od kilku lat należy do Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni i jest aktywnym członkiem tego stowarzyszenia.

Ostatnio otrzymał podziękowanie za popularyzowanie turystyki i krajoznawstwa w Gdyni i na Pomorzu.

Jana Kulasa prawie od zawsze interesowała turystyka, a w szczególności krajoznawstwo. Jako nauczyciel w Zespole Szkół Kolejowych w Tczewie (1982-1993) zwiedzał z młodzieżą najciekawsze miejscowości zabytkowe w Polsce. Po drugie, aby lepiej poznać naszą historię należy wg. Jana Kulasa jak najczęściej zwiedzać nasz kraj – Polskę.

Po trzecie, w Tczewie nie istnieje PTTK, a szkoda. Chociaż trzeba powiedzieć, że ważne działania podejmuje Klub Krajoznawczy TRSOV.

Po czwarte, w gdyńskim Oddziale Morskim PTTK – jak mówi Jan Kulas – poznał kilku wybitnych jego liderów, którzy z pasją poznają Pomorze i Polskę.

Po piąte, Tczew i Gdynię łączy kilka ważnych i bardzo ciekawych doświadczeń. Przede wszystkim jest to Szkoła Morska. Teraz jest to już Uniwersytet Morski w Gdyni, w którym

zawsze pamięta się, że pierwsze dziesięciolecie (1920-1930) Szkoły Morskiej miało miejsce w Tczewie. Zatem – jak podkreśla Jan Kulas – łączy nas tzn. Tczew i Gdynię szkolnictwo morskie. Kiedy 8 grudnia każdego roku akademickiego, świętuje się utworzenie Szkoły Morskiej, to zawsze wspomina się wtedy miasto Tczew. To dobrze, buduje to nasze wzajemne zaufanie. Reasumując: Jan Kulas ma swój udział w krzewieniu turystyki i krajoznawstwa w Gdyni i na Pomorzu.

Kazimierz Ickiewicz

Ferie w Bibliotece

Spotkania w Mediatece dla dzieci
w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym

WTOREK: 18.02

KARNAWAŁOWE ODCISKI PALCÓW

**ZAPRASZAMY
GODZ. 12:00**

CZWARTEK: 20.02

RADOSNE MASAŻYKI KARNAWAŁOWE

WTOREK: 25.02

BALONOWY KARNAWAŁ

CZWARTEK: 27.02

KARNAWAŁOWA UCZTA W MISECZKACH

Zapraszamy na spotkania dla dzieci w Mediatece
w Bibliotece Głównej przy ul. J. Dąbrowskiego 6.
Zgłoszenia pod numerem 572-779-195
Udział w zajęciach jest bezpłatny.

Wypoczywaj i baw się z Fabryką Sztuk

1. Gra miejska

Przedsmak wielkiej inscenizacji bitwy o Tczew 1807, czyli gra miejska z udziałem rekonstruktorów. Zdobądź wiedzę, przybij piątkę rekonstruktorom oraz wygrywaj nagrody. Orientacyjny czas na wykonanie zadań: 45 minut. Start: Fabryka Sztuk ul. 30 Stycznia 4, finisz: kamienica ul. Podmurna 15

termin: 15.02 godz. 11.00-13.00

bez zapisów, bez opłat

2. Wycieczka rowerowa

Wycieczka rowerowa śladami Napoleona. Trasa: Tczew-Subkowy-Narkowy + powrót

termin: 15.02 godz. 9.00-13.00

zapisy: tel. 607 472 550

bez opłat

3. Wystawa budowli z klocków

Po prostu wow! Zobacz budowle z klocków udostępnione przez kolekcjonerów i sam stwórz własną konstrukcję.

Wystawa czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-18.00 (o 17.00 – ostatnie wejście), w soboty i niedziele w godz. 10.00-16.00 (o 15.00 – ostatnie wejście)

bez zapisów, bez opłat

uwaga: 22.02 w związku z inscenizacją bitwy o Tczew SOWA – nieczynna

4. Rodzinne warsztaty

Spotkania dla dzieci na ogół w wieku 3-8 lat i ich opiekunów. Wykonanie wspólnej pracy plastycznej wzmacnia relacje dziecka z rodzicem, a ponadto stanowi drogę do rozwoju artystycznego młodej warsztatowiczki / młodego warsztatowicza. Dzieci rysują, malują, wycinają, wyklejają, składają, dokonują wyboru kolorystyki. Każde spotkanie – to inny temat przewodni.

terminy:

17.02 godz. 15.00-16.00

19.02 godz. 15.00-16.00

24.02 godz. 15.00-16.00

26.02 godz. 15.00-16.00

ul. 30 Stycznia 4

bez zapisów, bez opłat

5. SOWA – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności - majsternia

Majsternia to miejsce, w którym można samodzielnie podejmować wyzwania inżynieryjne, naukowe, logiczne, mając do dyspozycji przedmioty codziennego użytku – papier, spinacze, kulki, gumki czy patyczki. Bez dokładnych instrukcji, bez ocen. Każdy ma szansę na odkrycie. Wiek uczestników: od 8 lat.

terminy:

17.02 godz. 16.00-17.00

19.02 godz. 16.00-17.00

24.02 godz. 16.00-17.00

26.02 godz. 16.00-17.00

ul. 30 Stycznia 4

bez zapisów, bez opłat

Przypominamy, że SOWA jest czynna codziennie. Przed wizytą przeczytaj regulamin

<https://fabrykaszuk.tczew.pl/sowa/>

poniedziałek – piątek – tylko wystawa w godz. 9:00 – 17:00 (ostatnie wejście)

weekendy: majsternia i wystawa: 10:00, 12:00, 14:00

weekendy: tylko wystawa: 10:45, 12:45, 14:45

Uwaga: 22.02 w związku z inscenizacją bitwy o Tczew SOWA jest nieczynna

bez zapisów, bez opłat

6. Bal karnawałowy

Spora dawka dobrej zabawy – będziemy tańczyć, tworzyć, a przede wszystkim miło spędzać czas. Zapraszamy dzieci w wieku 5-8 lat wraz z opiekunami.

termin: 1.03 godz. 12.00-14.00

limit miejsc, bez opłat

zapisy od 15.02: tel. 607 471 550

7. Inscenizacja bitwy o Tczew 1807

Przeniesiemy się do epoki napoleońskiej. Będziemy świadkami walk Wielkiej Armii Napoleona Bonapartego, w skład której wchodziły również polskie oddziały pod dowództwem gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, wyzwalającej Tczew z rąk pruskich. Ponad stu rekonstruktorów z całej Polski i z Czech w umundurowaniu i uzbrojeniu z epoki stoczy bitwę zakończoną kapitulacją wojsk pruskich. Dramaturgię zmagających wojennych podkreślą efekty pirotechniczne. Bitwa będzie miała bardzo dynamiczny charakter. Zasadnicza część inscenizacji odbędzie się przy murach obronnych na ul. Wąskiej, ale rekonstruktorzy przeniosą się też na ul. Krótką i plac Hallera.

termin: 22.02

godz. 12.30 – przemarsz z Fabryki Sztuk na pl. Hallera

godz. 12.45-13.45 – obozowisko na pl. Hallera

godz. 14.00-14.50 – inscenizacja bitwy – mury obronne ul. Wąska – wiadownia: ul. Ogrodowa

8. Wystawy:

- SOWA – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności – ul. 30 Stycznia 4

- twórczość Aleksandry Mocny – ul. 30 Stycznia 4

- Prosto z szafy – wystawa tczewskich wieszaków z kolekcji prezydenta Łukasza Brządkowskiego – ul. Podmurna 15 (do 18.02) – ul. Podmurna 15

- wystawy stałe: Galeria Henryka Kudzio – kopie dzieł wielkich mistrzów malarstwa, Kazimierz Zimny. Tczewski olimpijczyk – ul. Podmurna 15

uwaga: 22.02 w związku z inscenizacją bitwy o Tczew wystawy są nieczynne.

ARTYSTYCZNE FERIE Z CKIS

Zapraszamy na Artystyczne Ferie Zimowe z Centrum Kultury i Sztuki. W tym roku ferie będą kręcić się wokół tematyki robotów, sztucznej inteligencji i morza możliwości oraz zagrożeń, jakie są z tym związane. Przenieście się z nami do przyszłości! Zapraszamy w podróż, gdzie robot może być najlepszym przyjacielem – nie człowieka, ale sympatycznego psa, gdzie J@ś i M@łgosia będą musieli przeciwstawić się AI Jadze, a dzieciaki chodzą do szkoły z androidem. To wszystko znajdziecie w proponowanych przez nas filmach i spektaklu, oprócz tego zapraszam na warsztaty z druku 3D, minecrafta oraz zajęcia taneczne. Ci z Was, którzy lubią coś tworzyć będą mogli wziąć udział w konkursie plastycznym „Świat przyszłości – ludzie i roboty”. Na wszystkie zajęcia, filmy i spektakl obowiązują zapisy.

- Warsztaty taneczne Hip-Hop

24 lutego, godz. 11.00, 12.00, 13.00

Zapraszamy wszystkie dzieci na energiczne i pełne rytmu warsztaty hip-hopowe! To doskonała okazja, aby nauczyć się nowych ruchów i poznać kulturę hip-hopu.

- Warsztaty Minecraft

25 – 28 lutego, godz. 15.00, 16.00, 17.00, 18.00

Uczestnicy warsztatów, oprócz szeregu wyzwań związanych z korzystaniem z bloków komend, będą mogli podjąć zdrową rywalizację w przeróżnych konkurencjach, w których przewodnim motywem będą roboty.

- „J@ś i M@łgosi@” – spektakl dla dzieci /Teatr Czwarte Miasto

26 lutego, godz. 9.30

Autorska wersja bajki na motywach braci Grimm. Las oraz słodycze z klasycznej wersji zastąpione zostały zagrożeniami cyfrowymi.

- „Pies i robot” – projekcja filmu

27 lutego, godz. 9.30

Zwierzęta, tak jak ludzie, żyją swoimi sprawami, zakochują się, kłócą, znajdują przyjaciół – wszyscy z wyjątkiem PSA, który ze swojego mieszkania patrzy na zwirowane miasto ze smutkiem i nutką zazdrości. On też chciałby mieć przyjaciela, tylko... brakuje mu odwagi.

- „Mój brat robot” – projekcja filmu

27 lutego, godz. 11.30

Świat się zmienił. Niedawno zażegnano kryzys klimatyczny, więc wszystko jest ekologiczne i zrównoważone. Ludzie mają osobistych asystentów, humanoidalne androidy. 12-letnia Alberte dostaje na urodziny najnowszy model robota.

- Warsztaty RoboLab: Druk 3D i Lego

27 – 28 lutego, godz. 9.00, 11.00, 13.00

Nasze zajęcia to idealne miejsce dla młodych inżynierów i wynalazców, którzy chcą odkryć robotyki oraz możliwości, jakie daje druk 3D.

Więcej na www.ckis.tczew.pl

WYSTAWA PAJĄKÓW I SKORPIONÓW

18.02 - 2.03.2025 godz. 10.00

– 18.00. Klub Muzyczny CKiS.

Bilety: od 20 zł

Chciałbyś wziąć ptasznika do ręki i zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie? Przyjdź na Wystawę Pająków w Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie.

Odwiedź Wystawę Pająków i zobacz na żywo:

legendarne CZARNE WDO-WY (*Latrodectus sp.*) – jedne z NAJNIEBEZPIECZNIJSZYCH pająków na Ziemi, *Theraphosa stirmi* – jednego z NAJWIĘKSZYCH pająków na świecie, skorpiony, które zmieniają swój kolor pod wpływem... światła UV!

Na Wystawie Pająków będziesz mieć możliwość wzięcia ptasznika na rękę i szansę

na zrobienie sobie pamiątkowego zdjęcia!

O każdej pełnej godzinie, prowadzone są także fascynujące prelekcje, z których dowiesz się więcej na temat interesujących Cię gatunków pajęczaków. Prelegenci Wystawy Pająków opowiadają o nich z niezwykłą pasją i zaangażowaniem. Dzięki ich słowom szybko pozbędziesz się arachnofobii i zapragniesz przetrzymać ptasznika na ręce! Bilety do nabycia przy wejściu na wystawę (akceptujemy płatność kartą) oraz online na stronie: <https://www.wystawapajakow.pl/aktualne-wystawy/>. Kontakt w sprawie wystawy i rezerwacji dla grup zorganizowanych: tel. +48 780 758 476, e-mail: kontakt@wystawapajakow.pl

Centrum Kultury i Sztuki zaprasza w lutym

- Trasa powiatowa: Kowalski, Rejent, Zalewski - stand-up, 2 lutego, godz. 18.00, sala widowiskowa CKiS
Bilety: 70 zł dostępne TYLKO online na stronie kupbilecik.pl

Trójka stand-uperów zaprezentuje najlepsze żarty ze swoich najnowszych materiałów solowych.

- DANIEL MIDAS w programie „ZŁOTE MYŚLI” – stand-up 14 lutego, godz. 19.00 sala widowiskowa CKiS
BILETY: 100 – 119 zł do nabycia na kupbilecik.pl

Daniel Midas działa na scenie komediowej od 2021 roku. Na swoim koncie ma już dwa pełnometrażowe programy: „Sprawa dla Stand-upera” oraz „Pokaz magi”.

- Trefliki ratują święta - Poranek Filmowy Przyjazny Sensorycznie – projekcja filmowa dla dzieci 16 lutego, godz. 11.00 sala widowiskowa CKiS, Bilety: 15 zł

Mieszkańcy Treflikowa przygotowują się do Wigilii. Kiedy jednak z całego miasta znikają choinkowe bombki, Treflik i Treflinka ruszą ich tropem, aby dowiedzieć się, kto

stoi za kradzieżą. Czas uratować Święta!

- RODZINNE REWOLUCJE - spektakl 23 lutego, godz. 18.30 sala widowiskowa CKiS
BILETY: 110-140 zł dostępne na kupbilecik.pl, <https://copa.pl/tczew/>

«Rodzinne rewolucje» to błyskotliwa komedia, która w prosty sposób pokazuje, co kieruje naszymi instynktami i wpływa nawet na najlepsze relacje rodzinne. Zaskakujące zwroty akcji prowokują do refleksji nad tym, jak pewne wydarzenia te-

stają granice rodzinnej lojalności i zrozumienia.

- MICHAŁ LEJA w programie „1991” – stand-up, 26 lutego, godz. 19.00 sala widowiskowa CKiS
BILETY: 69-79 zł dostępne na kupbilecik.pl

Program, który balansuje na granicy żartu i refleksji, odkrywając przed publicznością zupełnie nową stronę Michała Lei. „1991” to stand-up pełen odwagi, autentyczności i bezkompromisowego śmiechu! Więcej na www.ckis.tczew.pl

18. Festiwal Grand OFF im. Witolda Kona Najlepsze Niezależne Krótkie Filmy Świata

1 lutego, godz. 16.00
sala widowiskowa CKiS
Wstęp wolny!

Festiwal Grand OFF to najważniejsza inicjatywa promująca kino niezależne w Polsce i jedna z najważniejszych tego typu inicjatyw na świecie. Najciekawsze produkcje niezależne z całego świata poddawane są preselekcji i typowane przez profesjonalną Komisję Nominacyjną do nagród w jedenastu kategoriach tj. scenariusz, reżyseria, zdjęcia, montaż, scenografia, aktor, aktorka, fabuła, dokument, animacja i film polski. Filmy nominowane ocenia międzynarodowa Kapituła składająca się z kilkudziesięciu znawców filmu, teoretyków, reżyserów, operatorów, montażystów i aktorów z ponad 30 krajów, w tym z Polski.

1 lutego 2025r. w Centrum Kultury i Sztuki będzie można obejrzeć nagrodzone na Festiwalu produkcje niezależne z całego świata.

Program:
Najlepsza fabuła - Broken Wings

„Broken Wings”, reż. María Laura Marín, Daniel Stearns
USA
Najlepsza reżyseria - Run „Run”, reż. Filippo Lupini
Włochy
Najlepszy scenariusz - Sheep
Sheep, reż. Mehrdad Kabiri
Iran
Najlepszy montaż - The Silence of the Shepherd
The silence of the Shepherd, reż. Trabelsi Marwen
Tunezja
Najlepsza aktorka - Mine
Mine, reż. Kaja Sajdak / aktor-ka: Ewa Szykulska

Polska
Najlepszy aktor - Hi Grandpa
Hi Grandpa, reż. Aleksander Pakulski / aktor: Feliks Szajnert
Polska
Najlepszy dokument – Streetworker
Streetworker, reż. Damian Piasecki
Polska
Najlepsza animacja - Heart Hug
Heart Hug, reż. Rimma Gefen,
Nika Zhukova
Ukraina
Najlepsza scenografia - Ilse

Ilse, reż. Claudia Engl, Judith Hoersch
Niemcy
Najlepsze zdjęcia - Demons from Afar
Demons from afar, reż. Tomaso Magnano
Etiopia

Najlepszy Film Polski - Pierwszy taniec w chmurach
Pierwszy taniec w chmurach, reż. Michał Mieszczyk
Polska.

Uchwała nr X/141/2024 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu miasta, których niezrealizowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) i art. 263 ust. 2, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)

– po zasięgnięciu opinii Komisji Polityki Gospodarczej i Komisji Finansowo– Budżetowej, Rada Miejska w Tczewie uchwała, co następuje:

§ 1

Ustala się wykaz wydatków budżetu miasta, których niezrealizowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024 oraz ostateczny termin ich dokonania, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Ustala się plan finansowy wydatków budżetu miasta, o których mowa w § 1, zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacyjnym „PANORAMA TCZEWA”.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tczewie
Marcin Kussowski

Załącznik nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Tczewie
nr X/141/2024 z dnia 19 grudnia 2024 r.

WYKAZ WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA, KTÓRE NIE WYGASAJĄ Z UPŁYWEM ROKU BUDŻETOWEGO 2024 ORAZ OSTATECZNY TERMIN ICH DOKONANIA

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wydatku w zł	Ostateczny termin dokonania wydatku
1.	Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych do świadczenia usług komunikacji miejskiej	23 247	2025-02-28
2.	Przebudowa ulicy Kossaka w Tczewie	165 635	2025-02-28
3.	Zakup centrali oraz telefonów VOIP wraz z instalacją oprogramowania i konfiguracją dla Gminy Miejskiej Tczew	148 837	2025-02-28
4.	Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	27 675	2025-02-28
5.	Rewitalizacja Parku Miejskiego w Tczewie - poprawa jakości środowiska poprzez zwiększenie estetyki i ładunku przestrzeni"	281 289	2025-06-30
6.	Rozbudowa placu zabaw na Bulwarze Nadwiślańskim w Tczewie	469 325	2025-06-30
7.	Aktywny Tczew - budowa wodnego placu zabaw na terenie niecki czyżykowskiej	389 159	2025-06-30
8.	Wykonanie dokumentacji projektowej renowacji stawu retencyjnego przy ul. 30-go Stycznia wraz z budową odcinka kolektora deszczowego i zagospodarowaniem przestrzeni	1 599	2025-06-25
9.	Aktywny Tczew - przebudowa i modernizacja obiektu sportowo-basenowego przy ul. Wojska Polskiego w Tczewie	146 862	2025-06-30
10.	Aktywny Tczew - budowa basenu przyszkolnego	725 281	2025-06-30
	Ogółem	2 378 909	

PLAN FINANSOWY WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA, KTÓRE NIE WYGASAJĄ Z UPŁYWEM ROKU BUDŻETOWEGO 2024

Załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Tczewie
nr X/141/2024 z dnia 19 grudnia 2024 r.

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Kwota w zł
600		Transport i łączność	188 882
	60004	Lokalny transport zbiorowy	23 247
		w tym: wydatki bieżące	23 247
		Analiza kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych do świadczenia usług komunikacji miejskiej (§ 4390)	23 247
	60016	Drogi publiczne gminne	165 635
		w tym: wydatki majątkowe	165 635
		Przebudowa ulicy Kossaka w Tczewie (§ 6050 - 165.635 zł, w tym środki z RFRD - 76.056 zł)	165 635
750		Administracja publiczna	176 512
	75023	Urzędy gmin	148 837
		w tym: wydatki bieżące	148 837
		Zakup centrali oraz telefonów VOIP wraz z instalacją oprogramowania i konfiguracją dla Gminy Miejskiej Tczew (§ 4210 - 134.335 zł, § 4300 - 14.502 zł)	148 837
	75095	Pozostała działalność	27 675
		w tym: wydatki bieżące	27 675
		Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji (§ 4300)	27 675
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 141 372
	90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	281 289
		w tym: wydatki majątkowe	281 289
		Rewitalizacja Parku Miejskiego w Tczewie - poprawa jakości środowiska poprzez zwiększenie estetyki i ładunku przestrzeni (§ 6050)	281 289
	90095	Pozostała działalność	860 083
		w tym: wydatki majątkowe	860 083
		Rozbudowa placu zabaw na Bulwarze Nadwiślańskim w Tczewie (§ 6050)	469 325
		Aktywny Tczew - budowa wodnego placu zabaw na terenie niecki czyżykowskiej (§ 6050)	389 159
		Wykonanie dokumentacji projektowej renowacji stawu retencyjnego przy ul. 30-go Stycznia wraz z budową odcinka kolektora deszczowego i zagospodarowaniem przestrzeni (§ 6050)	1 599
Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Kwota w zł
926		Kultura fizyczna	872 143
	92601	Obiekty sportowe	872 143
		w tym: wydatki majątkowe	872 143
		Aktywny Tczew - przebudowa i modernizacja obiektu sportowo-basenowego przy ul. Wojska Polskiego w Tczewie (§ 6050)	146 862
		Aktywny Tczew - budowa basenu przyszkolnego (§ 6050)	725 281
		Ogółem	2 378 909

PREZYDENT TCZEWA WITA NAJMŁODSZYCH MIESZKAŃCÓW

ZŁÓŻ WNIOSEK
I ODBIERZ WYPRAWKĘ

Prawo do wyprawki mają dzieci zameldowane w Tczewie.
Więcej na: tczew.pl

Partnerzy:

Krzysztof Janowski

1807

INSCENIZACJA BITWY O TCZEW

MURY OBRONNE, TCZEW ul. Ogrodowa / Wąska

22.02.2025 godz.14.00

Fabryka Szuk

www.fabrykaszuk.tczew.pl